

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»  
ТАДЖИКСЬКИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. ШИРИНШО  
ШОХТЕМУР (РЕСПУБЛІКА ТАДЖИКИСТАН)  
ФЕДЕРАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ (АВСТРІЯ)**



Міжнародна науково-практична конференція

**АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА:  
ДОСЯГНЕННЯ, РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ**

**Сучасний розвиток технологій тваринництва.  
Інноваційні підходи у харчових технологіях**

**26 жовтня 2023 року**

Біла Церква  
2023

**УДК 378:63:001:636:664(06)**

**Шуст О.А.**, д-р екон. наук, ректор.

**Варченко О.М.**, д-р екон. наук.

**Димань Т.М.**, д-р с.-г. наук.

**Мірзоєв Т. К.**, канд. с.-г. наук.

**Аріас Р.**, д-р філософії.

**Гассемі Нейжад Ж.**, д-р філософії.

**Чернюк С.В.**, канд. с.-г. наук.

**Фесенко В.Ф.**, канд. вет. наук.

**Качан Л.М.**, канд. с.-г. наук.

**Ластовська І.О.**, канд. с.-г. наук.

**Олешко О.Г.**, канд. с.-г. наук, відповідальний секретар.

Відповідальна за випуск – **Олешко О.Г.**, канд. с.-г. наук.

**Сучасний розвиток технологій тваринництва. Інноваційні підходи у харчових технологіях:** матеріали міжнародної науково-практичної конференції. 26 жовтня 2023 р.  
м. Білоцерківський НАУ 100 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

- дослід – з додаванням біогумусу з розрахунку 40 кг/сотку.

Візуальними спостереженнями нами було відмічено прискорене формування сходів у досліді.

Маса бульб у досліді була на 12% вищою ніж у контролі, що свідчить про значну інтенсифікацію обмінних процесів під впливом поживних речовин біогумусу.

Вміст нітратів у картоплі визначали за допомогою нітрат-тестера SOEKS (сертифікат відповідності № МЛ02Н00169).

Результати визначення вмісту нітратів у картоплі (дослід та контроль) показано в табл. 2.

**Таблиця 2 – Вміст нітратів у картоплі вирощеній за використання перегною та біогумусу, n=10**

Рослинна продукція	Вміст нітратів, мг/кг	Мінімальні та максимальні показники
Картопля (дослід)	137,4±2,1	123-148
Картопля (контроль)	111,9±2,4	102-121

Нами встановлено, що перевищення ГДК нітратів [4, с. 394] у бульбі картоплі досліді в контролі виявлено.

Перспективним є визначення вмісту нітратів порівняно з культурами задоволення мінеральних добрив.

#### **СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ**

1. Продуктивність та якість бульб картоплі за застосування біогумусу в умовах правобережного лісостепу України. Технологічні аспекти вирощування часнику, цибулевих і сільськогосподарських культур: сучасний погляд та інновації: матеріали VII міжнародної науково-практичної конференції / Н.В. Воробйова та ін. Умань: ВПЦ "Візаві", 2018. С. 21–24.
2. Герасименко В.Г., Герасименко М.О., Цвіліховський М.І. Біотехнологія. К.: Фірма «ІНКОС», 2006. 647 с.
3. М'ялковський Р.О., Безвіконний П.В. Вплив регуляторів росту і біогумусу на продуктивність картоплі умовах лісостепу західного. Вісник Миколаївського національного аграрного університету. 2020. С. 10–12. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/8482/1/10-12.pdf>
4. Сітова Г.В., Мельник М.В. Роль ксенобіотиків у харчових продуктах. Матеріали Міжнародної наукової конференції «Сдине здоров'я – 2022». Національний університет біоресурсів і природокористування України. Факультет ветеринарної медицини. НДІ Здоров'я тварин. Київ. 2022. С. 394–395.
5. The Effectiveness of Vermiculture in Human Pathogen Reduction for USEPA Biosolids Stabilization / B. R. Eastman et al. Publish online. 2013. P. 38–49.
6. Scott J., Holsteins K. Manual of On-Farm Vermicomposting and Vermiculture. By Glenn Munroe Organic Agriculture Centre of Canada. 2007. 56 p.

**УДК 636.5.03:636.087.6**

**ДАНИЛЬЧЕНКО Ю.А.**, аспірантка

**НЕДАШКІВСЬКИЙ В.М.**, д-р с.-г. наук

*Білоцерківський національний аграрний університет*

*ydanilcenko775@gmail.com*

#### **ВПЛИВ РОЗЧИННОЇ ФРАКЦІЇ ГІДРОЛІЗАТУ ВІДХОДІВ РИБИ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ КУРЧАТ-БРОЙЛЕРІВ**

Досліджено вплив різних доз розчинної фракції гідролізату відходів риби на продуктивні якості курчат-бройлерів. Найнижчі витрати корму на одиницю продукції спостерігали у курчат 4-ї групи, яким до складу комбікорму додавали розчинної фракції гідролізату відходів риби у кількості 0,6 % корму.

**Ключові слова:** курчата-бройлери, витрати корму, гідролізат відходів риби, жива маса.

**DANYLCHENKO Y.A.**, postgraduate student  
**NEDASHKIVSKIY V.M.**, doctor of agricultural sciences  
*Bila Tserkva National Agrarian University*  
ydanilcenko775@gmail.com

## **EFFECT OF SOLUBLE FRACTION OF FISH WASTE HYDROLYZATE ON THE PERFORMANCE OF BROILER CHICKENS**

The influence of different doses of the soluble fraction of fish waste hydrolyzate on the productive qualities of broiler chickens was studied. The lowest consumption of feed per unit of production was observed in chickens of the 4th group, which were added to the compound feed with the soluble fraction of the hydrolyzate of fish waste in the amount of 0.6% of the feed.

**Key words:** broiler chickens, feed consumption, fish waste hydrolyzate, live weight.

На сьогоднішній день гостро стоїть проблема високої вартості комбікормів і дисбактеріозів у птиці. Певною мірою ця проблема вирішується із застосуванням біологічно активних речовин (амінокислоти, ферменти, кислоти та ін.), а також ветеринарних препаратів профілактичного і лікувального призначення, в основному, антибіотиків.

Зростаючі вимоги до якості продукції змушують звертатися до пошуків альтернативних методів зняття антибіотичного навантаження на організм птиці, а також підвищення ефективності використання препаратів біологічно активних речовин (БАР) для зниження вартості комбікормів.

Розведення птиці без застосування антибіотиків у їх годівлі вимагає використання нових кормових добавок, які б підвищували конверсію корму та резистентність птиці, при цьому пригнічували б патогенну та умовно-патогенну мікрофлору. Тому все більше науковців ведуть пошук нових сучасних кормових добавок природнього походження для стимуляції продуктивності тварин.

Важливою проблемою для більшості галузей харчової промисловості вважають раціональне використання сировинних ресурсів. Це значною мірою стосується і рибної промисловості в напрямі створення ефективних, доступних ресурсозберігаючих технологій харчових продуктів, цінних біологічно активних речовин, різноманітних добавок і композицій внаслідок комплексної переробки гідробіонтів, які мало використовуються.

Відходи, що утворюються в результаті переробки риб, є джерелом цінних харчових та біологічно активних речовин, внаслідок чого служать сировиною для отримання різних продуктів, у тому числі й біологічно активних добавок.

Білокісні відходи характеризуються високими поживними властивостями, є джерелом колагену та продуктів його гідролізу. М'ясо гідробіонтів багате на незамінні амінокислоти, вітаміни, мікроелементи і є повноцінною сировиною для виробництва харчових білкових гідролізатів та найбільш цінним джерелом протеїнів з економічної та екологічної позицій.

Гідролізати білка - це речовини, одержувані в результаті розкладання білка при реакції з водою. Розщеплення відбувається в присутності каталізаторів: кислот, лугів або ферментів. У результаті пептидні зв'язки високомолекулярного ланцюжка руйнуються, а кінцевий продукт являє собою складну суміш, що складається з окремих амінокислот, їх натрієвих солей і залишків поліпептидів.

Метою наших досліджень було вивчення впливу різних доз розчинної фракції гідролізату відходів риби на продуктивні якості курчат-бройлерів.

Для досягнення поставленої мети проведено науково-господарський дослід з вивчення впливу кормової добавки розчинної фракції гідролізату відходів риби на продуктивні якості курчат-бройлерів.

Дослід проводили на базі віварію Білоцерківського національного аграрного університету на чотирьох групах курчат-бройлерів кросу Кобб-500 з використанням

розчинної фракції гідролізату відходів риби як кормової добавки до комбікорму. Згідно зі схемою дослідження були відібрані контрольна та три дослідні групи курчат ( по 100 голів у кожній). Різниця в годівлі тварин контрольної і дослідної груп зумовлювалась різними дозами розчинної фракції гідролізату відходів риби в раціоні. Птиця контрольної (1-ї) групи отримувала повнораціонний комбікорм без додавання розчинної фракції гідролізату у комбікорм, а до комбікормів курчат-бройлерів 2, 3 і 4-ї дослідних груп додавали розчинної фракції гідролізату відходів риби у дозах відповідно 0,2; 0,4 та 0,6 % корму згідно зі схемою досліду. Під час уведення до комбікорму кормової добавки використовували метод вагового дозування та багатоступеневого змішування. Основний період досліду тривав 42 доби.

Результати досліджень. За результатами досліджень встановлено суттєві зміни в живій масі молодняку курчат під впливом різної кількості розчинної фракції гідролізату відходів риби у комбікормах. Протягом періоду вирощування з 21 по 42 добу курчата 2-ї групи збільшували живу масу відповідно на 6,3%; 4,3; 3,1 і 1,7% в порівнянні з контрольною. Курчата 3-ї групи за масою переважали контрольних аналогів, відповідно на 6,6%; 5,2; 6,6 і 7,3%. Найвищу інтенсивність росту виявлено у курчат-бройлерів 4-ї групи, відповідно, на 18,4%; 12,8; 14,3 і 10,1% була більшою у порівнянні з ровесниками контрольної групи. Найнижчі витрати корму на одиницю продукції спостерігали у курчат 4-ї групи, яким до складу комбікорму додавали розчинної фракції гідролізату відходів риби у кількості 0,6 % корму, що було на 1,3 % менше порівняно з молодняком контрольної групи. Додавання в комбікорм курчат 2-ї групи та 3-ї групи розчинної фракції гідролізату відходів риби в кількості 0,2 та 0,4 % корму призвело до зменшення на 1,17 та 1,25 % витрат комбікорму на 1 кг приросту порівняно з ровесниками контрольної групи.

Розрахунки показали, що згодовування курчатам-бройлерам комбікормів з додаванням розчинної фракції гідролізату відходів риби сприяє підвищенню їхньої продуктивності та зниженню витрат корму на 1 кг приросту маси тіла. Найнижчі витрати корму на одиницю продукції спостерігали у курчат 4-ї групи, яким до складу комбікорму додавали розчинної фракції гідролізату відходів риби у кількості 0,6% корму, що було на 1,3 % менше порівняно з молодняком контрольної групи.

#### СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Яценко І.В., Богатко Н.М., Букалова Н.В. Гігієна і експертиза харчових тваринних гідробіонтів та продуктів їх переробки. Частина 1. Харків: Діса плюс, 2017. 679 с.
2. Крусір Г.В., Севастьянова О.В., Соколова І.Ф. Обґрунтування розробки кормової добавки з відходів виноробства. Хімія харчових продуктів і матеріалів. Нові види сировини. 2014. № 1(26). С. 73–78.
3. Benoit M., Méda B. Enjeux et atouts des productions animales soussigne officielle de qualité pour réper on dreaux et tentessociétales. INRA Productions Animales. 2017. 30 (4). P. 381–394.
4. Microbial challenges of poultry meat production/C. Voidarou et al. Anaerobe. 2011. 17 (6). P. 341–343.
5. Ефективна годівля сільськогосподарської птиці / Н.І. Братишко та ін. Київ: Аграрна наука, 2013. 208 с

**УДК 636.2.09:637.1/.3:613.287**

**БАБЕНКО О.І.**, канд. с.-г. наук

**СТАРОСТЕНКО І.С.**, канд. с.-г. наук

*Білоцерківський національний аграрний університет*

rozvedenya@ukr.net

#### **ПОКАЗНИКИ ДОВІЧНОЇ МОЛОЧНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ КОРІВ**

Встановлено, що вік прояву максимальної продуктивності становить 2,81 лактації. Проведено аналіз довічної продуктивності корів, середньої продуктивності за лактацію, та вищої лактації корів, що утримуються у ТОВ «Агрофірма «Заячківка». Визначена середня тривалість життя корів в залежності від лінійної приналежності. Досліджена максимальна молочна продуктивність за період господарського використання.

**Ключові слова:** Молочна продуктивність, масова частка жиру, білка в молоці, продуктивне довголіття, довічна продуктивність, господарське використання.